

Pártélet

Lehet-e tagjelöltet felvenni Herend-bányán?

A Herendi-bánya ebben az évben csupán március hónapban teljesítette tervét. A többi hónapokban a tervtől súlyosan elmaradt. A bánya termelési életét nem lehet elválasztani a pártszervezet munkájától. Tapasztalatból tudjuk, hogy ahol jó a pártszervezet munkája, ott megy a termelés is. Herend-bányán rosszul megy a pártmunka, gyenge a pártszervezet. Következésképpen rosszul megy a termelés is.

Rákosi elvtárs, a Magyar Dolgozók Pártja III. Kongresszusán a következőt mondotta: „Ezer és ezer olyan pártszervezetünk van, mely évszámra, egyetlen új tagot, vagy tagjelöltet nem vesz fel.” Rákosi elvtárs megállapítása vonatkozik a herendi pártszervezetre is. A pártszervezet 1955-ben tehát közel 11 hónapja egyetlen tagjelöltet nem vett fel, a bánya többszáz főnyi dolgozójából.

Ha részletezni akarjuk a tagjelölt felvételi munkát Herend-bányán, akkor azt látjuk, hogy ebben az évben hat tagjelöltet vettek fel tagnak, tagjelöltet, mint már fentebb említettük, egyet sem. A hat taggá fölvevett elvtárs közül egy sem dolgozik azénfalán. Ez arra mutat, hogy

a pártszervezet vezetősége nem tudja, milyen fontos a párt erősítése,

különösképpen nem tudja, hogy a pártot elsősorban termelő munkában kitünt dolgozókkal kell erősíteni, olyanokkal, akik egyébként is megérdemlik, hogy pártunk soraiba lépjenek.

A bánya frontjai rendszeresen elmaradnak a tervteljesítésben. Fébert elvtárs, a párttitkár elmondja, hogy

a frontokon egyetlen egy kommunista sincs.

Már pedig a kommunisták mindegyik megállítja a helyüket, példamutatásukkal, agitációs munkájukkal lendületet visznek a munkába, és ez hiányzik a He-

rend-bányai frontokon. Hiányzik, mert nincs ott egy kommunista sem.

Mi az oka, hogy nincs tagjelölt felvétel közel egy éve a bányánál? Fébert elvtárs, a párttitkár azt mondja, hogy az a pártvezetőség véleménye — mi azt mondjuk, hogy ez csak Fébert elvtárs véleménye, — hogy a bányában nincs egyetlen olyan dolgozó, aki számításba jöhetne a tagjelölt felvételre. Hozzáteszi azt is Fébert elvtárs, hogy a fiatalok között volna megfelelő, de azoknak meg a DISZ-ben van a helyük. Illetve volna, mert nincs a bányában DISZ szervezet sem.

Ez a vélemény nem a pártszervezet vezetőségének véleménye. Bár a pártszervezet vezetőségében ezzel egyes elvtársak egyetértenek. Azonban Sáfár János elvtárs, a Munkaügyi Osztály vezetője, aki pártvezetőségi tag, elmondta, hogy

Gunthner Ferenc, Hancsaro Ferenc, Képes Rudolf, Zarnocay József vájárokat bátran merné javasolni a pártba,

hiszen valamennyien jól dolgozó, becsületes, a népi demokráciához hű bányász. Mi magunk is beszélgettünk az elvtársakkal, Hancsaro Ferenc tíz éve bányász, még 100 százalék alatt nem teljesített, soha nem hiányzott, minden munkaversenyben élen járt, egyszerű ember, olyan, akinek a pártban van a helye. Képes Rudolf három éve van Herenden, 120 százalékot ér el átlagban. Példamutatón dolgozik, ha valamilyen nehézség adódik elő a munkában, munkatársait igyekszik meggyőzni, új bányászokat nevelt, becsületes ember. Ugyanez mondható el Zarnocay elvtársról és még sok más kiváló bányásztól, akit nem talált meg a pártszervezet, mert nem elég körültekintően dolgozott. S itt fel kell vetni Sáfár elvtárs felelősségét is, mert pártvezetőségi tagle-

téré elnézte, hogy a pártszervezet 11 hónapban keresztül nem foglalkozott a tagjelölt felvétel kérdésével. Annak ellenére, hogy mint munkaügyi vezetőnek ismerni kellett a bányászokat.

A pártszervezet vezetősége ebben az évben négyszer változott meg.

de még most sincs egyetlen egy szénfalán dolgozó vájár sem a vezetőségben.

Ez is bizonyítja, hogy rosszul vezeték a pártszervezet munkáját, nincs meg a szoros kapcsolatuk a bányában dolgozókkal, ezért nem tudják a pártot tagjelölt felvétellel erősíteni.

Fel kell vetni a felsőbb pártszervezetek felelősségét, amelyek tudták, hogy így megy a munka, hiszen nem egyszer ellenőrizték. Mégis eltűrték, hogy egy ilyen gyengén működő pártalapszervezet legyen a területükön. Eltűrték, hogy egy több száz bányász-szal működő üzem pártszervezete, egy év alatt egy tagjelöltet se vegyen fel. Annak ellenére, hogy az egyik legfontosabb feladat a pártszervezet erősítése.

Lehet tagjelöltet Herend-bányán a párt felvenni, csak a jelenlegi opportunisták álláspontján kell haladéktalanul változtatni! A pártszervezet vezetőségének jelenlegi munkájával nem lehet Herend-bányán eredményt elérni. Sürgős segítség nyújtásra van szükség. Elsősorban a pártszervezet munkamódszerét kellene megváltoztatni. Meg kell találni azokat a becsületes pártönkívű dolgozókat, akik méltók arra, hogy bekerüljenek a pártba, — akikből sok van Herend-bányán. — erősíteni velük a példamutató kommunisták sorait, erősíteni a pártszervezetet. Olyanra tenni, amely Herend-bánya termelését segíteni tudja, amely képes elvégezni azokat a feladatokat, amit a szocializmus építése rá ró.

Szavak helyett tettekkel...



Külsőre is igazi bányász. Kevésbé beszédű. Az arca kemény, arcán igazi bányászbajusz. De Hancsaro elvtársnak nemcsak a megjelenése ha-

szorít a széncsáták élenjárója. Igazából azokkal az eredményekkel erősíti meg bányász voltát, amelyeket elért.

Nem mai gyerek már a szakmában, hiszen több mint tíz éve vájár. A munkájáról pedig a százalékjai, a termelésben elért eredményei beszélnek. 100 százalék alatt még soha nem teljesített, de inkább fel tudná mutatni visszamenőleg is 135-140 százalékos eredményeit. De meg is van az értelme munkájának, mert az átlagos szép százalékok mellett a keresete is meghatározható úgy átlagosan. Ez pedig nem kevesebb mint 3500 forint havonta, de azt is tekinthetjük, amit csak úgy röviden írd a beszélge-

téshez, hogy voltak már olyan hónapok is, amikor a hat-hétezer forintot is megkereste. Becsülettel elvégzi feladatát, de meg is találja a számítását, mert kiegyensúlyozott, nyugodt életéhez biztosítva vannak a feltételek.

Természetesen, mint az idősebb bányászoknak általában, neki is megvan a saját munkamódszere. Azt tudja, hogy a szép eredmények eléréséhez mindenképpen a legalapvetőbb feltételeket kell betartani. Kihasználja a munkaidőt, rendszeresen erejét beosztva dolgozik. Ehhez aztán a szakma ezernyi más apró fogása párosul, amit a jószemű és szakmáját ismerő vájár évek hosszu során megszerezhet.

Nem hálátlan feladat az olyan emberek ismertetése, akik helyett az eredményeik és munkájuk beszél. Hancsaro Ferenc vájár pedig egy ezek közül. Derek becsületes bányász, aki szavak helyett tettekkel erősíti meg magának az elismerést, jó munkájával harcolja ki dolgozó társai megbecsülését.

A pártoktatás hírei

ERNŐ-BÁNYÁN úgy a politikai, mint a marxizmus-leninizmus iskola hallgatói kiválóan vizsgáltak az első oktatási napon. Teljes számban megjelentek az oktatásnak, hozzászólásaikkal segítették a tanfolyamok eredményességét.

FERENC-BÁNYÁN is jól ment az oktatás. Azonban az eredmények mellett nem szabad elhallgatni a bánya oktatásában megvalósuló hiányosságokat sem. Nem egy olyan párttag van a bánya alapszervezetében, aki nem látja tanulásiának fontosságát. A pártszervezet vezetőségének meg kellene erősíteni a munkáját, megmutatni nekik, hogy az elmélet elválaszthatatlan a gyakorlattól. Csak úgy

tudják helyüket megállni a munkában, ha képezik magukat.

IGEN JÓ VOLT a műhely pártszervezetének oktatása is. Azonban itt is előfordult hiányzás. A pártszervezet vezetősége elhatározta, hogy pótkonferenciát tart, azok részére, akik mulasztottak, hogy lemaradásukat pótolni tudják.

A MŰHELY DISZ oktatása igen jó volt. Ez nagyrészt a propagandistának, Buru elvtárnak köszönhető, aki nemcsak jól és szívesen adja elő az anyagot, hanem hétközben is beszél halgatóival, tartja velük a kapcsolatot, segít az anyag feldolgozásában. Beszél a fiataloknak az oktatás jelentőségéről. A szállókon lévő DISZ oktatás propagandistái példát vehetnek Buru elvtársától.

Visszaadták őket a közösségnek

Szinte az egész város egybegyűlt a hatalmas teremben. Öregek és fiatalok, asszonyok és férfiak szorongának egymás mellett. Az arcokra a várakozás izgalma feszül. Lehetnek vagy ezren. Mint ha villanóport lobbantottak volna, úgy izzik a terem az oszlopokra szerelt reflektorok fényében. Már mindenki elfoglalta helyét, de még a keskeny folyosókat is ellepték az emberek. — Csak a filmriporterek, fotósok készülődnek gerényen. A tárgyalás nehezen kezdődik. A szűnni nem akaró morajlás csak akkor csendeseedik, amikor a társadalmi bíróság tagjai elfoglalják helyeiket. Aztán léptek hangzanak a terem végéből, és mindenki mintha csak parancsszóra tenné, egyszerre fordítja oldalát a fejét. Felvillannak a kézi reflektorok, a filmelőgép berregni kezd, és a vádlottak kiérnek a terem közepére. Az öt fiatal gyakorló vájár, hátukon összekulcsolt kezekkel kissé meghajolva, pillanatra megtorpan a fényben. Aztán sorban egymás mellett elfoglalják a helyeiket. A bíróság és a közönség közt a vádlottak padján.

Véber László igazgató, a társadalmi bíróság elnöke, ismerteti a vádat, és ezzel megkezdődik a tárgyalás. — Tiltott határátlépési kísérlet, hűtlenség. — A súlyos szavak végigkonganak a teremben és az arcok mintha még szigorubbá merevedtek volna. De ha jobban megfigyeli őket az ember, a kemény vonások mögött a sajnálkozást is felfedezi. Az öt vádlott egymásután lép a mikrofon elé. Öt tizennyolcadik életében lévő fiatalról van szó, akiknek nyugtalanul megrebbened-

szemeiben most ott húzódik az élet első súlyos tapasztalata. Hátározatlanul, ijedten állnak és a szaggatott szavak mögött lelküket lehet érezni. — Epp úgy, mint a túlfutott kázan sípjából előtörő gőz. Vajon, mire gondolhatnak, amikor hanyatott életükről beszélnek. A bizonytalan átnyomorgott gyermekévekre, a csavargásra? Mi minden juthat eszükbe most, hogy beszéd közben gazdagon és rendszertellenül bugyognak elő az emlékek. Igyekeznek megráncolni a szájuk pedig gyanúsán görbül lefelé. — Gyerekek még, akik most eszmélnek a vádlottak padján, tulajdon tettükre. — Érzik ezt a jelenlévők, de érzik a társadalmi bíróság tagjai is. Bizonyítják azok a kérdések, amelyeket a vádlottakhoz intéznek. Nem egyetemetek végeztek, jogi formulákban jártas szakemberek hivatalos érdeklődése ez. Az életet ismerő, nehéz iskolában felnőtt és keménnyé edzett bányászok mérlegelnek és bírálnak, nagy tapasztalattal, emberi szemmel. — És a válaszok egybehangzóak. — A valóságot, a ténnyt, ha más szavakkal is, de egyformán mondják el. Milyen mélyre nyúl a gyökerek. Egyrésztük árva, egyrésztük pedig olyan körülmények között nevelődött fel, hogy nem ismerte a családi tűzhely melegét. Magukra voltak hagyatva, és fejlődésük irányítás, nevelés nélkül rossz irányba terelődött. Gondolatok, a képzelő erő — különösen az ifjúságnál — szárnyalás körülmények behatására, bűnös dolgokra is vezethet. Fiatalos romantikájuk, mind-

egyikőjüké színes, de hazug dolgokban talált kielégülést. Nem véletlen, hogy valamennyien ponyvaregényeket olvastak. Példaképük — a szocializmust építő élenjáró munkás helyett — vadnyugati fantasztikus, cowboy figurája lett. Ebből aztán logikusan következik az is, hogy valamennyien inni, gorbombáskodni kezdtek és a lélek egyre jobban eldurvult. — Talán kissé száraznak tűnik ez a fejtegetés — de mi erre gondolunk a tárgyalás gyorsan pergő eseményeiben. Mert mindannyiunknak meg kell érezni ezt, ami figyelemztetésként szolgál. Vannak még a multnak káros maradványai, amelyek méltóznak, rombolnak, és amelyekről hajlamosak lettünk elfelejtkezni. És ezeknek a káros következményei, ha nem vigyázunk, előbb-utóbb, de minden esetben egyhelyben vetődnek fel ennyire élesen; a tárgyalóteremben, a bíróság előtt.

A kérdések tovább követik egymást, de ezekbe a kérdésekbe most már egyre több elgondolkodás is tömörödik. Érezni lehet, ahogy mindenkit megragad ezeknek a megtévedt fiataloknak, a szomorú története. A társadalmi bíróság elnökének kérdése várakozással jön. Itt van-e Máté József édesapja? A válasz a hallgatóság tömött sorai közül hangzik, aztán mozgólóadás és kemény döngőléptekkel kilép az apa a vádlottak padja elé. A reflektorok fényében szinte megnő, ahogy megáll, szemben a fiával. Nem törődik a filmzongorával, olyan, mintha egy percre megfeledkezne minden másról, csak nézi a fiát. Csend van, mindenki megérzi, ennek a

percenek az igazi lényegét. Az apa és fiú szavak nélküli beszélgetése. Számadás ez és Máté József lesüti a tekintetét édesapja előtt. Az apai szív, az apai érzés azonban nem tagadja meg magát, és ennek az embernek, akinek már a megjelenéséből érezni lehet, a kemény munkában eltöltött életet, összefutnak a ráncok az arcán, megtörik tekintetének kemény éle, és akadozva, nehéz lelkizetvéllel mondja a szavakat a bíróság felé: „Ha visszakapom a fiamat, embert faragok belőle.” És ez a mondat azt mutatja, hogy felelősnek érzi magát a történetért, de azt is tudja mindenképpen, ha visszakapja fiát, Máté Józsefből igazából embert farag.

A bíróság Kovács Istvánt szólítja. Ennek a fiúnak magatartásából lehet legjobban érezni a megbánást, a lelkiismeret sikertelenül titkolt vergődését. Finom arcú gyerek és a homlokára most rakoncátlanul egy fekete hajtincs merészlik. Az elnök kérdése neki szól: Itt van-e az édesanyja? Rettetés villan a hirtelen tágra meredt szemekben, a félelem, a zavar, a könyörgés egyszerre sugárzik a bíróság felé. Szólni nem tud, de ebben a néma tekintetben azt üzeni: Csak azt ne! Csak az anyámat ne! Történeten inkább minden, csak az anyámat ne. De a terem sarkából már hangzik az erőltetett válasz: Itt vagyok. En vagyok az kérem. Az emberek ösztönösen nyitnak utat és Kovácsné fáradt, reszkető léptekkel ér ki a bíróság elé. Emberefeletti erőfeszítéssel igyekszik kemény maradni, de szemeiből patkzik a könny és mély zokogástól elfulló hangon alig tud annyit szólni: Fiam, mit tettél kislíam? Szemeiben pedig a könnyek mögött szemrehányás, fáj-

dalom és mérhetetlen aggodás van. Mi minden juthat a fiú eszébe, mire gondolhat az anya? Az egyik a megbánás, az önmardos lelkiismeret, a másik a fájdalom a csalódás és az aggodalom megtestesítője. Ismét csend van, amiben csak a fel-fel csukló zokogás hallatszik. Az anya bátorítanul tesz előre egy lépést, aztán határozatlanul áll meg ez a dolgot megviselt munkásszony. Arra gondol, hogy most nem mehet a fiához, nem védheti meg, hiszen a bíróság előtt áll a vádlottak padján. Még erősebben tör elő belőle a zokogás, aztán nem bírja tovább, erőltet leptekekkel indul fia felé, és ájultan hanyatlik a karjaiba. A tragédia semmi sem tudná jobban kifejezni, mint az előttünk lévő kép, és most senki sem igyekszik titkolni az előtörténeteket.

A kihallgatások befejeződtek és az egybehangzó vallomások alapján a vád fennállása nyilvánvaló. De nyilvánvalóak azok a körülmények is, amelyek a fiatalokat megtévesztették, rossz útra csábították.

És most következik az a rész, hogy ilyen tárgyalás csak a mi országunkban lehet, olyan emberek közt, akik egymás sorsáért életéért fokozott felelősséget éreznek. Mert hozzászólásaikkal egymásután jelentkeznek a felelősök. Azok, akiknek feladatuk lett volna, a vádlottak egyenes irányba való nevelése. Nemcsak a párt és DISZ szervezetek képviselői, hanem idegen emberek kértek maguknak szót. Egymásután léptek elő a hallgatóság soraiból, a tapasztalt, világot járt nyugdíjas vájár, az értelmiségi és a már elismert sztahanovista ifjú munkások. És mindegyik beszélt a

(Folytatás a 3. oldalon.)